

Силабус
навчальної дисципліни
Соціально-педагогічна діяльність
вчителя початкової школи
2023–2024 навчальний рік

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти другий

1. Контактна інформація викладача

Викладачка	кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки Анжеліка ЛЕСИК
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/tolkachova/
Контактний тел.	+380502448396
Е-mail викладачки:	as_lesyk@ukr.net
Графік консультацій	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (за попередньою домовленістю)

2. Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
3/90	12	12	66	екзамен

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Ключові слова: соціально-педагогічна діяльність, освіта, навчання, зміст освіти, принципи і правила, методи та засоби, форми й системи навчання, соціалізація, діти, соціальний педагог.

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні основи соціально- педагогічної діяльності .

Метою навчальної дисципліни є допомогти студентам у вивченні теоретичних основ соціально-педагогічної діяльності в ПШ з урахуванням сучасної соціально-

економічної ситуації, досвіду вітчизняної і світової соціально-педагогічної практики та вимог Болонського процесу.

Програмні компетентності та результати навчання:

Програмні результати навчання (ПРН) (за стандартом)

- ПРН 1. Діяти соціально відповідально, реалізовувати освітні реформи
- ПРН 2. Володіти знаннями галузевого законодавства та нормативно-інструктивних матеріалів у сфері початкової освіти
- ПРН 3. Організовувати поточне і перспективне планування діяльності педагогічного колективу, координувати роботу вчителів початкової школи та інших педагогічних працівників з виконання навчальних планів та освітніх програм
- ПРН 4. Здійснювати моніторинг та систематичний контроль за якістю освітнього процесу і об'єктивністю оцінювання результатів освітньої підготовки здобувачів освіти, роботою гуртків і факультативів
- ПРН 5. Здійснювати партнерську взаємодію з різними соціальними інститутами, педагогічний патронаж
- ПРН 6. Надавати допомогу педагогічним працівникам в опануванні сучасними освітніми й альтернативними педагогічними технологіями та методиками початкової освіти
- ПРН 7. Володіти технологіями організації освітнього процесу в початковій школі
- ПРН 8. Спілкуватися українською та іноземною мовами в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності
- ПРН 9. Володіти методологією здійснення психолого-педагогічних (прикладних) досліджень / проектів.
- ПРН 10. Знати та дотримуватися норм педагогічної етики
- ПРН 11. Володіти перцептивно-гностичними якостями: інтелектуальною активністю, гнучкістю й оригінальністю мислення, інтуїцією, об'єктивністю, критичністю тощо
- ПРН 12. Організовувати освітній процес у початковій школі в умовах інклюзивного навчання
- ПРН 13. Володіти уміннями вирішення конфліктів, обирати оптимальний варіант вирішення ситуацій.

3. Перелік тем навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальні основи соціально-педагогічної діяльності вчителя початкових класів.

Тема 2. Принципи і методи соціально-педагогічної діяльності в НУШ

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Соціально-педагогічна профілактика в початковій школі. Соціально-педагогічна діяльність з девіантними учнями

Тема 4. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми

Змістовий модуль 3.

Тема 5. Робота вчителя в умовах інклюзивної початкової освіти

Тема 6. Соціально-педагогічна діагностика учнів і налагодження співпраці школи з сім'єю

4. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (заліку) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватися в он-лайн режимі.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислового конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв. Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм “Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті” (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилаючись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну

інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється у письмовому або електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle).

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно з визначеним графіком.

Результати навчання, отримані здобувачами вищої освіти у неформальній чи інформальній освіті, визнаються згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/OOP_BSPU_2020.pdf) та Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Kryterii_ocin_2020.pdf).

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальноновживані комп'ютерні програми й операційні системи, мультимедійний проєктор, дошка-екран, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності). Технічне (ноутбук, мультимедійне обладнання, інтерактивна дошка тощо); програмне (Microsoft

Office (Power Point, Word), Zoom, Moodle, репозитарій); наочність (мультимедійні презентації, навчальні фільми).

7. Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Грущина Н. І. Нова українська школа : використання інформаційно-комунікативних технологій у 3 –4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Н. І. Грущина. Київ : Освіта, 2020. 112 с.

2. Козирєв М. П. Соціальна педагогіка : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с.

3. Концепція Нової української школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

4. Костенко Т. М. Учні початкових класів із порушеннями зору : навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / Т. М. Костенко. Харків : Ранок, 2020. 128 с.

5. Котик Т. М. Нова українська школа : теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи : навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи : навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи / Т. М. Котик. Тернопіль : Астон, 2020. 192 с.

6. Малініна Л. Нова українська школа : психолого-педагогічна підтримка молодших школярів із труднощами в навчанні : навч.-метод. посіб. Київ : Грамота, 2021. 64 с.

7. Малініна Л. Нова українська школа : формування соціальної компетентності учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Грамота, 2021. 72 с.

8. Миронова С. П. Нова українська школа : особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах : навчально-методичний посібник / С. П. Миронова. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с.

9.Недозим І. В. Учні початкових класів із розладами аутистичного спектра : навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / І. В. Недозим. Харків : Ранок, 2020. 96 с.

10.Нова українська школа : теорія і практика формувального оцінювання у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник для педагогічних працівників / О. Фідкевич, Н. Богданець-Білокаленка. Київ : Генеза, 2020. 96 с.

11.Пометун О. І. Нова українська школа : розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навчально-методичний посібник / О. І. Пометун. Київ : Освіта, 2020. 192 с.

12.Про освіту : Закон України від 02.07.2023 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

13.Про повну загальну середню освіту : Закон України від 05.06.2023 № 463-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/463-20#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

14.Про позашкільну освіту : Закон України від 22.05.2021 № 1841-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

15.Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу : навчально-методичний посібник / В. Л. Андрєєнкова, Т. В. Войцях, І. П. Гриців, В. О. Мельничук, Н. О. Сабліна, О. В. Флярковська, Т. А. Харківська. Київ, 2023. 149 с.

16.Рібцун Ю. В. Учні початкових класів із важкими порушеннями мовлення : навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / Ю. В. Рібцун. Львів : Світ, 2020. 264 с.

17.Рудкевич Н. І. Методика соціально-педагогічної роботи : навч.-метод. посіб. Львів : Растр-7, 2021. 324 с.

18.Соціальна робота в умовах сучасних викликів : досвід і перспективи розвитку : колективна монографія / За заг. ред. проф. Ю. В. Палагнюк, доц. О. Л. Файчук. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2022. 511 с.

19.Соціальна робота з сім'ями : теорії, моделі, ефективні практики : колективна монографія / За ред. В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Ж. В., друкарня “Волиньполіграф”, 2021. 234 с.

20.Соціально-педагогічний супровід в освітньому закладі : навч.-метод. посіб. / уклад. : В. В. Байдик та ін. Житомир : ТОВ Видавничий дім “Бук-Друк”, 2021. 95 с.

21.Технології психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинилися у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (з досвіду роботи) / авт. кол. : В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук; за наук. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2021. 118 с.

22.Товканець Г. В. Соціально-педагогічна взаємодія у професійній підготовці педагога : комунікативний аспект : монографія. Мукачево : Редакційно-видавничий центр МДУ, 2021. 170 с.

23.Учні початкових класів із особливими освітніми потребами : навчання та супровід : навчально-методичний посібник / Л. І. Прохоренко, О. О. Бабяк, В. В. Засенко, Н. А. Ярмола. Харків : Ранок, 2020. 160 с.

24.Учні початкових класів із порушеннями слуху : навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / С. В. Кульбіда, С. В. Литовченко, В. В. Жук, В. В. Литвинова. Харків : Ранок, 2020. 144 с.

25.Цимбалару А. Д. Нова українська школа : освітній простір учня початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Освіта, 2020. 160 с.

26.Чеботарьова О. В. Учні початкових класів із порушенням інтелектуального розвитку : навчання та розвиток : навч.-метод. посіб. / О. В. Чеботарьова, І. В. Гладченко. Харків : Ранок, 2020. 128 с.

Додаткові

1.Колбакова Т. С. Особливості формування соціально-педагогічної компетентності майбутнього вчителя початкових класів в освітньому процесі професійної фахової

підготовки. Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (15–16 квітня 2021) / Редколегія : О. М. Петревський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк та ін. Тернопіль : СМП “Тайп”, 2021. С. 217–220.

2. Лебедик Л. В. Розвиток професійної компетентності соціального педагога в умовах інноваційних змін у системі післядипломної освіти. Неперервна освіта : здобутки, проблеми, перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., приуроченої 80-річчю від дня заснування Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (м. Тернопіль, 23 грудня 2020 року) / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко та ін. Тернопіль: ТОКШПО, 2020. С. 136–141.

3. Лещук Г. В. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми. Обдаровані діти – скарб нації : матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 18–22 серпня 2021 року). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. С. 315–318.

4. Лісовець О. Соціально-педагогічні засади попередження агресивної поведінки молодших школярів. *Scientia. Nauki pedagogiczne*. № 14/1. 2020. С. 24–32.

5. Лях Т., Лехолетова М., Петрович В., Спіріна Т. Соціально-педагогічна робота з батьками для підтримки ними дітей у воєнний період. *Ввічливість*. Вип. 2. 2022. С. 24–30.